



## נציבות שירות המדינה

### הודעות

הודעה מס' פב/6

כ"ט בשבט התשפ"ב (31.1.2022)

### הודעה מס' פב/6

#### הסדרים למניעת חשש לניגוד עניינים - הבהרה

בתיאום עם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהל) הוחלט, כי לשם ייעול הליכי איוש משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון את אישור הממשלה, הסדרים למניעת חשש לניגוד עניינים למשרות אלו יבחנו על-ידי היועץ המשפטי במשרד בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא מינה לכך, ורק במידת הצורך תיעשה פנייה לתיאום גם עם היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה.

התיקונים לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקונים אחרים כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו, בנושאים הבאים: הקלטות - הרחבת המושג "הקלטה" (פסקה 43.911(ג)), לימודים לתואר שלישי (פסקה 51.371(5)(ג)) - תנאי סף לאישור הלימודים.

פרופ' דניאל הרשקוביץ  
נציב שירות המדינה

כל הודעות נש"מ באתר האינטרנט - <https://www.csc.gov.il/>

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרתיהם				להוציא את הדפים שכותרתיהם				אסמכתא
דף אחד	11.942	-	11.934	דף אחד	11.942	-	11.934	פב/6 (פסקה 11.955(ב))
דף אחד	13.621	-	13.611	דף אחד	13.621	-	13.611	פב/6 (פסקה 13.631(ג))
דף אחד	43.924	-	43.911	דף אחד	43.924	-	43.911	תיקון הגדרה (פסקה 43.911(ג))
דף אחד	51.371 (עמוד 3)			דף אחד	51.371 (עמוד 3)			תנאי סף ללימודים לתואר שלישי (פסקה 51.371(ה)5)

#### 11.934

- (א) על מיון מועמדים ובחירתם למשרות כמפורט בפסקה 11.912(ב) לא חלה חובת מכרז (הודעת נש"מ נח/2), ואולם לצורך איוש המשרות יש לפעול, בהיעדר הוראה אחרת, בהתאם לכללים הקבועים בפרק 12, למעט המועד האחרון להגשת בקשות להשתתפות במכרז שלא יפחת משבעה ימים מיום פרסום המכרז ולמעט הרכב ועדת הקבלה שיהיה כקבוע בפסקה 11.933(ב)3;
- (ב) על מיון מועמדים ובחירתם למשרות כמפורט בפסקה 11.912(ב), לגביהן תקבע נציבות שירות המדינה שטיבן עבודת כפיים יחולו הוראות פסקה 11.933;
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על שירותי הביטחון, אלא הנהלים שאושרו על-ידי נציבות שירות המדינה.  
(עד/14)

#### 11.935

#### כללים לגיוס ומיון למשרות סטודנטים בשירות המדינה

- (א) משרות סטודנטים בשירות המדינה יאוישו בהליך של מכרז מאגר;
- (ב) המועמדים במכרז המאגר ידרשו לעמוד בתנאי סף ויתבקשו לעבור בהצלחה את הליכי המיון כפי שייקבעו על-ידי נציבות שירות המדינה;
- (ג) בחינה בעל פה תיערך על-ידי ועדת קבלה משרדית בת שני חברים לפחות, שאחד מהם הוא סמנכ"ל בכיר למנהל ומשאבי אנוש במשרד או מי מטעמו והממונה הישיר על המשרה או מי מטעמו; יש להקפיד על קיום ההוראות בדבר ייצוג הולם בהתאם לסעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959;
- (ד) סטודנטים שייקלטו באמצעות מכרז המאגר, יהיו זכאים להתמודד במכרזים פנימיים או בין-משרדיים בשירות המדינה, כאמור בפסקה 11.411(א)3, ובהתאם לסייגים ולתנאים הקבועים בהוראות פרק משנה 11.4;
- (ה) הזכאות להתמודד במכרזים פנימיים או בין-משרדיים תישמר ל-6 חודשים מיום סיום ההעסקה במשרת סטודנט, ובלבד שהיה זכאי להתמודד במכרזים פנימיים או בין-משרדיים טרם סיום עבודתו במשרת סטודנט;
- (ו) נציב שירות המדינה או מי שהסמיך לכך יהיה רשאי לאשר איוש משרות או סוגי משרות של סטודנטים שלא לפי כללים אלו, אלא לפי ההליך הקבוע בפסקה 11.933;
- (ז) סטודנט שלא ייקלט באמצעות מכרז מאגר בהתאם לפסקה זו, לא תתאפשר התמודדותו במכרזים פנימיים או בין-משרדיים.  
(ועדת שירות מס' 390 מיום 7.2.2017 החלטה מס' 2055)  
(עז/16)

#### 11.94 - פרסום מכרז פומבי

#### 11.941

מבקש האחראי למלא משרה עליה חלה חובת המכרז הפומבי כמוגדר בפסקה 11.912, שלא נתמלאה באחת מן הדרכים המפורטות בפרקי משנה 11.2 עד 11.8, יפנה אל נציבות שירות המדינה אגף בחינות ומכרזים בבקשה לערוך מכרז פומבי.  
(שס/14)

#### 11.942

נהלי פרסום מכרז פומבי, הצגת מועמדות ועריכת מבחנים ובחינות מפורטים בפרק 12.

## 11.95 - קבלת עובדים ללא עריכת מכרז פומבי

11.951

הממשלה רשאית, על-פי הצעת ועדת שירות המדינה, לקבוע משרות וסוגים של משרות תקניות עליהם לא תחול, בתנאים שתקבע, חובת המכרז הפומבי.  
נוסף על כך, רשאית ועדת השירות, בדרך כלל או במקרה מסוים, להתיר, בתנאים שתקבע, מינוי למשרה תקנית, מבלי שיוכרו עליה מכרז פומבי, אם המועמד עובר למשרה אשר חוק המינויים חל עליה, עקב אחד מאלה:

(א) העברת משרתו או יחידתו של המועמד ממוסד מוכר (ראה פסקה 85.151);

(ב) העברת משרתו או יחידתו של המועמד לשירות המדינה, אם נעשה הסכם בדבר רציפות הזכויות לקצבה של המועמד;

(ג) העברה ממשרה בשירות שחוק המינויים אינו חל עליה.

(חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 21)

11.952

פסקה מבוטלת  
(סד/30)

11.953

במסגרת הסמכויות המפורטות לעיל נקבעו ארבעה סוגי משרות אשר מותר לקבל להן עובדים ללא עריכת מכרז פומבי:

(א) משרות פטורות באופן כללי מחובת המכרז הפומבי (רשימת המשרות בפסקה 11.956 (א)-(ב));

(ב) משרות פטורות מחובת המכרז הפומבי, רק אם ימונה להן מועמד שנתמלאו בו תנאים מסוימים (רשימת המשרות בפסקה 11.956 (ג)-(ו));

(ג) משרות פטורות מחובת המכרז הפומבי, שמתקבלים אליהן עובדים העוברים ממעמד למעמד (רשימת המשרות בפסקה 11.957);

(ד) משרות אשר העובדים שיתקבלו אליהן יועסקו על-פי חוזים מיוחדים (כמפורט בפסקה 11.958).

11.954

האחראי רשאי לקבל עובד למשרה הפטורה מחובת המכרז הפומבי בכל דרך שהיא, בתנאי שנתמלאו כל התנאים שנקבעו בדבר הפטור ממכרז וכן הסייגים לקבלת עובדים שפורטו בפרק 13 ובפרק משנה 16.4.

11.955

(א) לא ניתן להעסיק עובד במשרה מהמשרות המפורטות בפסקה 13.621, בטרם תיבדק סוגיית ניגוד העניינים בהתאם להוראות פרק משנה 13.6 ולהנחיה מספר 1.555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה;

(ב) במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כמפורט בסעיף 11.96, לא יובא המינוי בפני הממשלה או השר, לפי העניין, בטרם נבחנה סוגיית ניגוד העניינים על-ידי היועץ המשפטי של המשרד או של יחידת הסמך, לפי העניין, בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא מינה לכך, ובמידת הצורך עם היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, ובטרם חתם המועמד למינוי על הסדר למניעת ניגוד עניינים, ככל שיידרש לכך.

(פכ/6)(ס/22)

## 13.6 - עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים

13.61 כללי / 13.62 תחולה / 13.63 נוהל עריכת  
הסדר למניעת ניגוד עניינים

### 13.61 - כללי

13.611

- (א) עובד ציבור לא יהיה מעורב, במישרין או בעקיפין, בטיפול בעניין שבו הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים;
- (ב) עובד ציבור עלול להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים בעבודתו הציבורית כאשר עניין עליו הוא מופקד בתפקידו הציבורי עלול להתנגש עם עניין אחר שלו או תפקיד אחר שהוא ממלא;
- (ג) ככלל, בחינת שאלת ניגוד העניינים וגיוש פתרונה ייעשו בהתאם להנחיה מספר 1.1555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה;
- (ד) מטרת נוהל זה לקבוע את ההליך הפרוצדורלי שבאמצעותו יובטח כי טרם איושן של משרות מסוימות וטרם העסקתם של יועצים חיצוניים במשרדי הממשלה או ביחידות הסמך (להלן - "משרדי ממשלה"), תיבחן סוגיית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד (להלן - "המועמד"), ויינקטו צעדי מנע, לפי הצורך, שימנעו מצבים בהם עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים;
- (ה) עם קליטת עובד חדש. בין אם נוהל זה חל עליו ובין אם לאו, תובא בפניו החובה להימנע מניגוד עניינים, באמצעות טופס מדף 2202/1.

(פא/12)

### 13.62 - תחולה

13.621

- (א) נוהל זה יחול על כל מועמד המתמנה למשרה מן המשרות שיפורטו להלן, בין אם הוא מתמנה למשרה דרך קבע ובין אם באופן זמני (במילוי מקום או במינוי בפועל) ובין אם המינוי הוא מתוך שירות המדינה או מחוץ לשירות המדינה;
1. משרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כאמור בסעיף 11.96;
  2. משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משלוש הדרגות העליונות בכל סולם דירוג. ואולם, לגבי משרות בדירוגים הבאים יחול נוהל זה כמפורט להלן:
- (א) בדירוג העובדים הסוציאליים, הרוקחים, הביוכימאים והמיקרוביולוגים, האחים והאחיות, עובדי הוראה ועובדי מחקר - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משתי הדרגות העליונות בסולם הדירוג;
- (ב) בדירוג הפארה-רפואיים ובדירוג הרנטגנאים - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא הדרגה העליונה בסולם הדירוג;
- (ג) בדירוג הרופאים - נוהל זה יחול על משרות בהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת מארבע הדרגות העליונות בסולם הדירוג.
3. יועצים ועוזרים בלשכות שר, סגן שר, מנכ"ל ורב ראשי;
  4. משרות נוספות שייקבעו על-ידי מנכ"ל המשרד (להלן - "המנכ"ל") או האחראי, ביחד עם היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך (להלן - "היועץ המשפטי"), שלאור היקף האחריות והסמכויות של הנושא בהם, לרבות סמכויות אכיפה ופיקוח הנתונות בידו או השווי הכספי של העניינים עליהם הוא מופקד, מן הראוי להחיל עליהן נוהל זה. רשימת המשרות כאמור, תעודכן מעת לעת ככל שיימצא לנכון;
  5. מועמד להיות עובד מושאל לשירות המדינה, כהגדרתו בפסקה 19.110, וכן מועמד למשרה בשירות המדינה השווה בחופשה ללא משכורת או בתקופת שבתון ממקום עבודה אחר.
- (ס/28)
- (ב) בנוסף, נוהל זה יחול על כל מועמד המתמנה לתפקיד של יועץ חיצוני במשרדי הממשלה לפי פרק משנה 02.4;

- (ג) למען הסר ספק, יודגש כי אין ברשימת התחולה לעיל כדי לגרוע מהחובה הכללית של כל עובד להימנע מניגוד עניינים ומהצורך לערוך הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים לכל עובד או מועמד לעבוד בשירות המדינה שקיים בעניינו חשש לניגוד עניינים.  
(פא/12)(סו/25)

### 13.63 - נוהל עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים

13.631

#### מועד בדיקת שאלת ניגוד העניינים

- (א) מובהר כי בכל מכרז, הליך בחירה אחר או הליך מינוי למשרה בשירות המדינה, תנאי לכניסתו לתפקיד של המועמד שייבחר (לרבות לגבי עובד המתמנה מתוך השירות), הוא בחינת סוגיית ניגוד העניינים ומילוי שאלון מתאים לאיתור חשש לניגוד עניינים, ובמידת הצורך, על-פי החלטת היועץ המשפטי, עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים;
- (ב) בדיקת סוגיית ניגוד העניינים, ובמידת הצורך חתימת המועמד על הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים, יתבצעו טרם מינוי המועמד לתפקיד, חתימת חוזה העסקה בינו לבין המדינה או כניסתו לתפקיד בפועל, לפי העניין ולפי המוקדם מביניהם;
- (ג) יודגש, כי במשרות שהמינוי להן הוא בידי הממשלה או טעון אישורה, כמפורט בסעיף 11.96, לא יובא המינוי בפני הממשלה או השר, לפי העניין, בטרם נבחנה סוגיית ניגוד העניינים על-ידי היועץ המשפטי של המשרד או יחידת הסמך, לפי העניין, בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא מינה לכך, ובמידת הצורך עם היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, ובטרם חתם המועמד למינוי על הסדר למניעת ניגוד עניינים, ככל שיידרש לכך; חובת התיאום עם נציבות שירות המדינה ונציג היועץ המשפטי לממשלה, לא תחול לגבי הסדר למניעת ניגוד עניינים של מועמד למשרת ראש נציגות בחוץ-לארץ המתמנה מתוך הסגל הדיפלומטי הקבוע של משרד החוץ; (פב/6)
- (ד) באחריות האחראי לוודא כי מועמד כאמור לא יחל לעבוד בשירות המדינה או למלא את תפקידו החדש (לגבי עובד המתמנה מתוך השירות) בטרם מולאו הוראות נוהל זה.  
(פא/12)(עז/10)

13.632

#### מילוי שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים

- (א) לאחר סיום הליכי הבחירה למשרה, יפנה האחראי בכתב, אל המועמד למשרה מן המשרות המפורטות בפסקאות 13.621 (א) ו-ב, בבקשה למלא שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים (להלן - השאלון) טופס מדף 2202. העתק הפנייה יישלח ליועץ המשפטי, למנכ"ל ולממונה על העובד וכל גורם רלוונטי נוסף. המועמד יתבקש להחזיר את השאלון אל היועץ המשפטי כשהוא מלא על כל חלקיו ולאחר שחתם עליו בפני עורך דין;
- (ב) היועץ המשפטי רשאי להוסיף על השאלון כדי להתאימו לתפקיד ספציפי או לתפקידים מסוימים, וזאת בהתחשב בדרישת התפקיד ובשאר נסיבות העניין. במידת הצורך, יתייעץ היועץ המשפטי בנושא עם הממונה על העובד וכל גורם רלוונטי אחר.  
(פא/12)

13.633

#### בחינת שאלת ניגוד העניינים ופתרונה

- (א) היועץ המשפטי יבחן האם, בנסיבות המקרה, קיים חשש לניגוד עניינים בין מילוי התפקיד על-ידי המועמד לבין ענייניו האחרים; במידת הצורך בהתייעצות עם הממונה על העובד;
- (ב) במידת הצורך ידרוש היועץ המשפטי מהמועמד הבהרות לתשובותיו, פרטים נוספים או התייחסות לעניינים נוספים, בכתב או בעל-פה;
- (ג) בבחינת שאלת ניגוד העניינים וגיבוש פתרונה יפעל היועץ המשפטי בהתאם להנחיה מספר 1.1555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ויסתייע באמות המידה לעריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים;
- (ד) במקרים בהם לדעת היועץ המשפטי ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בין עניינו האחר של המועמד לבין תפקידו בשירות המדינה בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, יערוך היועץ המשפטי הסדר כאמור לפי העקרונות המותווים בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה שהוזכרה לעיל;
- (ה) סבר היועץ המשפטי כי בנסיבות המקרה לא ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, ואין מנוס מלפסול את המועמד מלשמש במשרה, יעביר את מסקנתו זו, טרם שיודיעה למועמד, ליועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה, אשר ייוועץ במידת הצורך ביועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו. פסילת מועמד מלשמש במשרה כאמור תיעשה באישור נציב שירות המדינה;

## 43.9 - הקלטה אסורה בשירות המדינה

43.91 חלות והגדרה / 43.92 איסור הקלטה  
בשירות המדינה

### 43.91 - חלות והגדרה

43.911

- (א) הוראות פרק משנה זה מגדירות את גבולות האיסור על ביצוע הקלטות של עובדים את עמיתיהם, מנהליהם או כפייהם בשירות המדינה, והן באות בנוסף להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979;
- (ב) הוראות פרק משנה זה חלות על כל העובדים בשירות המדינה;
- (ג) בפרק משנה זה:
- "הקלטה" - תיעוד קולי במכשיר כלשהו, לרבות תמלול התיעוד הקולי שנעשה בכתב, למעט תיעוד הנצרך ממוגבלותו של עובד ונעשה כהתאמה לה, תוך יידוע העובד המוקלט.
- (פב/6)

### 43.92 - איסור הקלטה בשירות המדינה

43.921

עובד מדינה לא יקליט עובד מדינה אחר, בין אם נתקיימו ביניהם יחסי כפיפות ובין אם לאו, אלא בהסכמת העובד המוקלט לכך, או בהתקיים אחת הנסיבות המנויות בפרק משנה זה.

43.922

האיסור הקבוע לפי פסקה 43.921, לא יחול אם לעובד המקליט היה בסיס סביר להניח כי ההקלטה מוצדקת משום שמתקיימת לפחות אחת מהנסיבות הרלוונטיות להלן:

(א) לצורך חשיפת התנהגות פוגענית ביחסי עבודה, או לצורך הגשת תלונה לפי סעיף 03.45;

(ב) לצורך חשיפת עבירות או פגיעה בטוהר המידות.

43.923

על אף האמור לעיל, אין מניעה שאחראי יאשר הקלטת דיון במשרדו או ביחידתו, לפי העניין, לצורך תיעוד ותוך יידוע המשתתפים:

(א) כנסים - ככל שהם פתוחים לקהל הרחב;

(ב) דיוני ועדות או כנסים סגורים - לבקשת יו"ר הוועדה או מארגן הכנס;

(ג) ישיבות - לבקשת מנהל הישיבה, בהתאם לכללים המקובלים לעניין תיעוד ישיבות ורישום פרוטוקולים.

43.924

הפרת הוראות פרק משנה זה, בעניין איסור הקלטה בשירות המדינה מהווה עבירת משמעת לפי חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963.

(פב/4)





**5. לימודים לתואר שלישי**

- (א) המשרד רשאי לאשר סיוע במימון ואישור היעדרות ללימודים לתואר שלישי אך ורק לעובדים אשר נדרשים לתואר זה על-פי מסלול קידום ותיאור תפקידם;
- (ב) במקרים מיוחדים, בהם סבור המשרד כי יש בלימודי התואר השלישי של העובד או בנושא הדוקטורט בכדי לתרום תרומה משמעותית למשרד או לשירות המדינה, עליו לפנות בבקשה מיוחדת לוועדת ההשתלמות המרכזית בנציבות שירות המדינה. הבקשה תהיה חתומה על-ידי המנהל הכללי של המשרד/יחידת הסמך;
- (ג) תנאי סף ללימודים לתואר שלישי, לפחות שלוש שנות ותק בשירות המדינה, מהן לפחות שנתיים עבודה במשרד של מגיש הבקשה. במקרים חריגים בהם סבור המשרד שמוצדק לחרוג מתנאי סף זה, עליו לפנות בבקשה מיוחדת ומנומקת לוועדת ההשתלמות המרכזית, כאמור בנסמך (ב) לעיל.
- (פב/6)

**6. כתיבת עבודת תזה לתואר שני או שלישי**

- המשרד רשאי לאשר ימי ההיעדרות בשכר לצורך כתיבת עבודת תזה לתואר שני וכתיבת עבודת דוקטורט (לתואר שלישי) ממכסת ימי ההשתלמות בשכר (ראה פרק משנה 51.7), על-פי התנאים הבאים:
- (א) העובד יציג בפני המשרד (סגן מנהל כללי בכיר למינהל ומשאבי אנוש או הממונה על ההדרכה) את נושא העבודה ואת אישור המוסד האקדמי לנושא התיזה;
- (ב) העובד יתאם עם המשרד מראש את מספרם הכולל של ימי ההיעדרות בשכר בהם הוא מבקש להשתמש לצורך כתיבת העבודה;
- (ג) לכתיבת עבודת תזה לתואר שני ניתן לאשר עד 30 ימי השתלמות בשכר ולכתיבת עבודת דוקטורט עד 60 יום;
- (ד) אין לאשר יותר מיום היעדרות אחד בשבוע לצורך כתיבת העבודה;
- (ה) ההיעדרות תותנה בכך שהעובד הכותב את העבודה יזכה בפועל בתואר (תואר שני או שלישי על פי העניין), קרי, העובד יציג בפני המשרד, לאחר כתיבת העבודה את תעודת הזכאות לתואר. במידה והעובד לא יציג זכאות לתואר ינוכו הימים שאושרו ממכסת ימי החופשה של העובד.

**7. לימודים באוניברסיטה הפתוחה**

- (א) המשרד רשאי לאשר לצורך לימודים אקדמיים לתואר ראשון ושני באוניברסיטה הפתוחה, במגמות לימוד המוגדרות על-ידי המעסיק כחיוניות למילוי תפקידו של העובד, ותורמות תרומה של ממש למילוי תפקידו ולהעלאת רמתו המקצועית כדלקמן:

1. לתואר ראשון - מענק שכר לימוד בשיעור של עד 75% מגובה שכר הלימוד לכל קורס אקדמי. החל מהקורס השמיני ניתן לאשר מענק שכר לימוד של עד 90% מגובה שכר הלימוד לכל קורס אקדמי. כמו כן ניתן לאשר היעדרות בשכר לצורך הלימודים בשיעור של שיעורים עד שלוש שעות לכל מפגש בקורס, (אך לא יותר מ- 8½ שעות היעדרות בשבוע, ולא יותר מ-28 שעות לימוד בסך הכל לכל קורס), וכן יום היעדרות אחד לבחינה לכל קורס (ליום הבחינה בלבד) ובסה"כ לא יותר מ-19 ימי בחינה לכל התואר;
  2. המכסה המרבית למענק השתלמות לתואר ראשון היא עלות 18 קורסים, (במקרים בהם מקנה כל קורס 6 נקודות ובסה"כ 108 נקודות זכות לתואר), ובנוסף קורס אחד באנגלית. במקרים בהם מספר נקודות הזכות לקורס קטן מ-6 נקודות זכות, ניתן לאשר בסה"כ לתואר אחד לא יותר מ-108 נקודות זכות, ובנוסף עלות קורס אחד באנגלית. השתתפות המשרד בעלות הקורסים שמספר הנקודות בהן קטן מ-6 נקודות זכות תהיה באופן יחסי לעלות קורס בן 6 נקודות זכות;
  3. לתואר שני - המכסה המרבית למענק שכר לימוד תקבע על-פי תכנית הלימודים המאושרת על-ידי הגורם המוסמך. לכל קורס אקדמי רשאי המשרד לאשר מענק שכר לימוד בשיעור של עד 90% מגובה שכר הלימוד לכל קורס אקדמי. כמו כן ניתן לאשר היעדרות בשכר לצורך הלימודים בשיעור של שיעורים עד שלוש שעות לכל מפגש בקורס (אך לא יותר מ- 8½ שעות היעדרות בשבוע, ולא יותר מ-28 שעות לימוד בסך הכל לכל קורס), וכן יום היעדרות אחד לבחינה לכל קורס (ליום הבחינה בלבד) וכל זאת בהתאם לתוכנית הלימודים.
- (עד/2)

- (ב) מעבר מתכנית משולבת לתכנית רגילה באוניברסיטה הפתוחה - לעובד העובר מתוכנית לימודים במוסד לימודי המשלב לימודים עם האוניברסיטה הפתוחה לתוכנית לימודים רגילה באוניברסיטה הפתוחה (קרי, למידה בקורסים פרטניים תוך צבירת נקודות זכות), ניתן לאשר בסה"כ לכל התואר לא יותר מהמכסה המרבית ללימודי תואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה כמצוין לעיל.

**8. הוראות שונות הנוגעות ללימודי "השכלה כללית"**

- (א) העובד רשאי לפצל את שעות ההיעדרות בשכר שאושרו לו לצורך לימודים על פני מספר ימים בשבוע;
- (ב) אישור מענק שכר לימוד לצורך רכישת השכלה אקדמית מותנה בהתחייבות העובד לשרת בתום תקופת הלימודים בהתאם להוראות פסקה 52.142;
- (ג) ימי ההיעדרות שיאושרו לעובד לצורך לימודים אקדמיים ינוכו מסך-כל ימי ההשתלמות המגיעים לעובד, בהתאם להסכם הקיבוצי ופרק משנה 51.7 העורך הבחנה בין לימודים במגמות מועדפות ללימודים במגמות לא מועדפות (ראה נסמן (ה)1ב) לעיל;
- (ד) לא יאושרו דמי אש"ל. אישור שעות נוספות יהיה בכפוף להנחיות המופיעות בפרק זה.

**9. הנחיות לגבי עובד במשרה חלקית ולימודים בתוכנית חלקית**

- (א) עובד במשרה חלקית
1. האחראי רשאי לאשר מענק שכר לימוד והיעדרות בשכר לעובד המועסק במשרה חלקית, יחסית לחלקיות משרתו;
  2. מבקש האחראי לאשר לעובד כנ"ל, מענק שכר לימוד והיעדרות בשכר בשיעור גבוה יותר מחלקיות משרתו של העובד, וכן במקרים בהם מבקש האחראי לאשר מענק והיעדרות כנ"ל לעובד המועסק בפחות מחצי משרה, יפנה במכתב מנומק לקבלת החלטת ועדת ההשתלמות המרכזית (ראה סעיף 51.24).
- (ב) לימודים בתוכנית חלקית
1. עובד הלומד בתוכנית חלקית - יאושרו לו שעות היעדרות שבועיות וימי היעדרות שנתיים לבחינות, כאמור לעיל, בהתאם לחלקיות לימודיו;
  2. נעדר עובד בהיקף העולה על מספר השעות שהוא זכאי להן, יהיה עליו להשיב למשרד את שעות ההיעדרות העודפות, על-פי הסדר שייקבע, בכפיפות להוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 ובהתאם לצרכי המשרד;
  3. על הקלות בשעות העבודה לעובדים לומדים שגילם למטה מגיל 18, ראה פסקה 31.132.

**(ו) לימודים בשלוחות של מוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל**

אין לאשר השתתפות בשכר לימוד ובימי היעדרות לצורך לימודים בשלוחות של מוסדות להשכלה גבוהה מחוץ לארץ (ראה הודעת נציבות שירות המדינה סב/19).

**(ז) לימודי עובדים בכירים ועובדים במשרות אמן**

אין לאשר לימודים לעובדים המכהנים כמנכ"לים או בתפקידים המקבילים למנכ"לים או לעובדים במשרות אמן בלשכות שרים, בלשכות סגני שרים ובלשכות מנכ"לים. השתתפות במימון לימודים על-פי האמור בפסקה זו, לעובדים במשרות שמתח הדרגות הצמוד להן 44-42 ומעלה בדירוג המח"ר או בדרגות מקבילות בדירוגים האחרים ודרגת העובד 43 ומעלה (שאינם מנכ"לים או מקביליהם), טעונה המלצת מנכ"ל המשרד או מנהל יחידת הסמך ואישור ועדת ההשתלמות המרכזית.

**(ח) לימודים בסמסטר קיץ**

העובד רשאי לנצל חלק מהמכסה המרבית האמורה לעיל גם לצורך לימודים בסמסטר קיץ במידה ומתקיימים לימודים פרונטליים גם במהלך הקיץ. בכל מקרה אין לאשר בשנת לימודים אחת כולל סימסטר קיץ יותר מהמכסה המרבית הן לעניין ימי ההיעדרות בשכר, והן לעניין מענק שכר הלימוד.

**(ט) ימי בחינה במסגרת לימודים אקדמיים**

1. ימי ההיעדרות לבחינות כמצוין לעיל מיועדים לימי הבחינה בלבד (להבדיל מימי הכנה לבחינות, אותם אין לאשר);
2. במקרים בהם נדרש העובד לבחינת גמר מסכמת לקראת סיום התואר השני ו/או השלישי, ניתן לאשר יום אחד או יותר מתוך סך כל ימי ההיעדרות לבחינות בשנה המגיעים לעובד כאמור לעיל, בהתאם לחלקיות לימודיו;
3. אישור יום הבחינה לעובד מתייחס לאישור יום עבודה מלא (8½ שעות עבודה), ללא תלות בשעה בה נערך המבחן (בוקר, צהרים או ערב). יחד עם זאת, העובד אינו חייב לנצל את מלוא יום המבחן (8½ שעות עבודה) לצורך המבחן, והוא רשאי להשתמש רק בחלק משעות יום העבודה לצורך המבחן, וביתרת השעות להשתמש לצורך מבחנים נוספים;
4. שעות ההיעדרות לצורך בחינות כוללות בתוכן גם את זמן הנסיעה למקום הלימודים וחזרה.